

Рейтингове оцінювання в аналізі фінансового стану банків

Борис Вадимович Самородов,
завідувач кафедри банківської справи
Харківського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ),
доктор економічних наук, доцент

Інна Ігорівна Саєнко,
студентка факультету банківської справи
Харківського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ)

Наталія Ігорівна Єндовцева,
студентка факультету банківської справи
Харківського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ)

Анотація. Представлено універсальну методику, призначену для виявлення слабких і сильних сторін діяльності конкретного банку, що полягає в розрахунку інтегрального показника діяльності як самого банку, так і банків конкурентів. Вказаний інтегральний показник може бути розрахований на основі коефіцієнтного, інтегрального, факторного і бально-рейтингового аналізів, що були об'єднані в поняття «рейтингове оцінювання банку». Продемонстровано можливості застосування модифікованих методів рейтингування на основі таксонометрії з використанням експертного оцінювання. Результати рейтингового оцінювання банків можуть використовуватися всіма учасниками фінансового ринку для здійснення виваженої політики.

Ключові слова: фінансовий стан, коефіцієнти групи фінансового стану, нормативні значення, рейтингові оцінки, таксонометричний метод, експертні оцінки, рейтинг, системи рейтингування.

Вступ. В умовах негативного впливу наслідків фінансово-економічної кризи на діяльність вітчизняних банків необхідно звернути увагу на ту кількість банків, яка збанкрутіла, були реструктуризовані чи ліквідовані, величезну кількість осіб, що втратили кошти в цих банках, і довіру загалом до банківської системи. Однією з причин цих наслідків було те, що не належним чином було проаналізовано та оцінено фінансовий стан банків.

У цілому, складність управління діяльністю банків полягає в необхідності врахування великої кількості показників для проведення комплексного оцінювання. У світовій практиці успішно використовують для цього рейтинговий принцип. Рейтинги, поєднуючи різнобічні властивості складних соціально-економічних явищ, застосовуються для діагностики стану об'єктів управління, моніторингу ринків, при прогнозуванні ризиків, у регіональних порівняннях, а також для формування стратегій розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наявні підходи до оцінки фінансової стійкості банків відрізняються за складом факторів, що враховуються, системою показників, які характеризують складові фінансового стану, їхніми пороговими (або нормативними) значеннями тощо. Крім того, методики в основному призначені для самих банків і не дозволяють всім учасникам ринку на основі відкритої інформації з достатнім ступенем достовірності дати об'єктивну оцінку рівню розвитку кожного банку і банківської системи в цілому [1].

Важливу роль в оцінюванні результатів банківської діяльності та дослідженні рейтингових методик відіграють як зарубіжні, так і вітчизняні вчені та економісти: Г. Азаренкова [1], А. Герасимович [2], Т. Гордіца [3], Л. Кузнецова [4], А. Мазаракі [7], Дж. Шумпетер [12] та інші. Однак це важливе для ефективного розвитку банківської системи питання недостатньо висвітлено в теоретичному і методичному плані, особливо в контексті світової фінансової нестабільності.

Мета дослідження полягає в дослідженні теоретичних і методичних засад проведення комплексного рейтингового оцінювання діяльності банків із практичним відпрацюванням запропонованого підходу.

Результати дослідження. Як уже зазначалось вище, проблемам оцінювання фінансового стану банків у ринковій економіці присвячено праці багатьох вітчизняних і зарубіжних учених [2]. Загалом, можна констатувати, що фінансовий стан банку – це сукупність показників, що відображають наявність, розміщення та/або використання активів клієнта банку, а також його реальні й потенційні фінансові можливості. У сучасній практиці найчастіше використовуються чотири основні методи оцінювання фінансового стану банків: коефіцієнтний аналіз, інтегральний аналіз, бально-рейтинговий аналіз і факторний аналіз [3].

Коефіцієнтний аналіз полягає в обчисленні фінансових коефіцієнтів, які характеризують фінансовий стан банку, з подальшим порівнянням отриманих результатів із нормативними значеннями [4].

Інтегральний метод – обчислення базових коефіцієнтів, які найкращим чином характеризують поточний стан банку, їхнє зважування на відповідні вагові коефіцієнти, що характеризують важливість кожного базового коефіцієнта [5].

Бально-рейтинговий аналіз дає змогу встановити узагальнену оцінку фінансового стану банку за стандартизованим набором показників, що дає змогу розглядати їх під єдиним кутом зору [7].

Факторний аналіз – методика комплексного системного вивчення і оцінки впливу факторів на величину результативних показників [6].

По суті, ці методи містять у собі спільні риси і відрізняються один від одного послідовністю та способами проведення відповідних розрахунків. Тому доцільніше використовувати їх поєднання під назвою «рейтингове оцінювання». Рейтингове оцінювання банку – це процес діагностики його фінансового стану, який базується на поєднанні коефіцієнтного, інтегрального, факторного і бально-рейтингового аналізів через:

- обчислення фінансових коефіцієнтів діяльності банку та їх порівняння з нормативними (або рекомендованими) значеннями;
- об'єднання цих обраних коефіцієнтів шляхом побудови комплексного інтегрального показника, що характеризує фінансовий стан банку;
- визначення найбільш впливових факторів (фінансових коефіцієнтів) на результуючий комплексний інтегральний показник, що характеризує фінансовий стан банку;
- здійснення порівняльної оцінки фінансового стану банку із фінансовим станом банків-конкурентів або із власним фінансовим станом у динаміці шляхом визначення комплексного інтегрального показника і відповідних місць у загальному рейтингу [5].

Розглядаючи безпосередньо банківський рейтинг, слід чітко розуміти сутність цього поняття. Це система оцінювання діяльності банків, яка базується на порівнянні фінансових показників діяльності та даних балансу різних банків (або одного банку протягом певного періоду).

За призначенням рейтинги можна поділити на такі, що призначені інформувати будь-яких учасників фінансового ринку (уніфіковані), і такі, що орієнтовані тільки на його професійних учасників (диференційовані) [8]. До першої групи можна віднести інтегральні

рейтинги А. Альтмана, В. Кромонава, Є. Ширінської, А. Гуречива. До диференційованих рейтингів можна віднести рейтинг за системою «CAMELS», на яку орієнтується Національний банк України (НБУ) та який призначений тільки для службового використання. Але існують й інші рейтингові системи, за допомогою яких відбувається аналіз діяльності банків [9].

Сукупність цих методів зорієнтована на визначення рейтингів за окремо взятими показниками або їхніми групами, при цьому врахування додаткової множини фінансових показників неможливе у зв'язку зі специфікою побудови оцінювальної функції, яка використовується для розрахунку рейтингу. Цього недоліку можна уникнути за допомогою застосування у процесі рейтингової оцінки банків таксонометричного методу [10]. Його сутність для сфери банківської діяльності полягає у формуванні рейтингової оцінки банку на основі відхилення показників його діяльності від значень так званого «еталонного» банку. У роботах [9; 10] запропоновано модифікацію таксонометричного методу, що використовує адекватний математичний підхід до опрацювання даних, у тому числі враховуючи експертні оцінки важливості обраних фінансових показників, за якими будується відповідний рейтинг.

Далі наведено послідовність формалізації таксонометричного методу до рейтингування банків, урахуваючи його модифікацію.

На першому етапі формуємо множину фінансових показників, що прямо або опосередковано відображають рівень фінансового стану банку, і будуємо матрицю відповідних значень фінансових показників.

На другому етапі обов'язково має відбутися нормалізація системи фінансових показників, що передбачає перетворення їхніх значень у порівняльний вигляд.

На третьому етапі визначаються пріоритетності показників фінансового стану банків на основі аналізу експертних оцінок. На цьому етапі будуємо матрицю експертних оцінок, відбувається її нормування, а також формуємо вектор вагових коефіцієнтів.

На четвертому етапі нормовані значення показників (2-й етап) зважуємо на відповідні значення вагових коефіцієнтів.

На п'ятому етапі визначаємо кількісні характеристики фінансового стану «еталонного» банку. У цьому разі оптимальні («еталонні») значення i -го нормалізованого показника будуть такі (1) [9; 10]:

$$Pet_i = \left(\left[\begin{array}{c} \max_s \{ p'_{s,1} \} \\ \min_s \{ p'_{s,1} \} \end{array} \right] \dots \left[\begin{array}{c} \max_s \{ p'_{s,i} \} \\ \min_s \{ p'_{s,i} \} \end{array} \right] \dots \left[\begin{array}{c} \max_s \{ p'_{s,n} \} \\ \min_s \{ p'_{s,n} \} \end{array} \right] \right), \quad (1)$$

де $\left[\begin{array}{c} \max_s \{ p'_{s,1} \} \\ \min_s \{ p'_{s,1} \} \end{array} \right]$ – визначення максимального або

мінімального нормалізованого з урахуванням компетенцій експертів значення i -го показника залежно від напрямку впливу на результативну ознаку ($s=1, b$ – номер банку; $i=1, n$ – номер фінансового показника).

На шостому етапі формуємо квазівідстані D_s шляхом порівняння зважених нормалізованих абсолютних значень фінансових показників з аналогічними значеннями «еталонного» банку:

$$D_s = \sqrt{\sum_{s=1}^b (P'_{s,i} - Pet_i)^2}. \quad (2)$$

Для зручності подальшого аналізу рейтингів банків, а також для більш адекватної деталізації отриманих даних у графічній формі також пропонуємо використовувати співвідношення для розрахунку сумарного рейтингового числа R_s [6; 7]:

$$R_s = 1 - \frac{D_s^e}{\sqrt{\sum_{s=1}^b (D_s^e)^2}} \quad (3)$$

У цьому разі що вище значення сумарного рейтингового числа R_s , то вищий рейтинг банку.

Одним з основних чинників, які стримують удосконалення методів рейтингування, є відсутність відпрацьованої методики визначення необхідних коефіцієнтів та їх розрахунку. Тому було запропоновано методичний підхід до визначення рейтингової оцінки банків.

Дослідивши великий спектр методик, було обрано шість коефіцієнтів, що входять до групи «Фінансовий стан банку», які є найбільш типовими, доречними і коректними, що яскраво відображають ефективність діяльності банків та його фінансовий стан. Це коефіцієнт надійності, ліквідності, поточна рентабельність, коефіцієнт забезпечення власними коштами, крос-коефіцієнт методики В. С. Кромонова, коефіцієнт фондової капіталізації прибутку.

Для практичної реалізації запропонованого підходу обрано чотири банки. Кожен банк представляє окрему групу банків за класифікацією Національного банку України станом на 01.01.2014. Назви банків змінено і використовуються позначення «Банк 1», «Банк 2», «Банк 3» та «Банк 4».

Згідно із наведеним вище алгоритмом, реальні дані фінансової звітності цих банків були використані для розрахунку обраних коефіцієнтів, які є вихідними (табл. 1).

Таблиця 1

Значення фінансових показників банківського рейтингу

Коефіцієнти	Коефіцієнт надійності, од.	Коефіцієнт ліквідності, од.	Поточна рентабельність діяльності, %	Коефіцієнт забезпеченості власними коштами, од.	Крос-коефіцієнт методики В. С. Кромонова, од.	Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку, од.
Банк 1	0,1721	0,2311	9,4667	0,1112	0,7470	1,2284
Банк 2	0,3890	1,0308	11,0812	0,1557	0,4625	1,2162
Банк 3	0,1785	0,1555	0,3703	0,1089	0,6464	1,3126
Банк 4	0,1530	0,4341	10,0786	0,1481	0,7085	1,7810

Примітка. Розраховано на основі публічних даних [8].

Коефіцієнт надійності – співвідношення капіталу банку (К) і залучених коштів (Зк). За мінімально до-

пустимого значення не менше ніж 5,0% [1] у досліджуваних банках можливо спостерігати такі значення (див. табл. 1).

Банки мають відносно високу забезпеченість власним капіталом і, отже, високу надійність, тобто вони досягли такого рівня, що не залежить від стихій у залученні вільних коштів грошового ринку, бо мають власні засоби, більш дешеві, які можна розміщувати в кредити суб'єктам господарювання і в інвестиції. Але все ж таки треба звернути увагу на сектор залучення коштів. Найбільшу забезпеченість за цим коефіцієнтом власним капіталом має Банк 2, далі Банк 3, Банк 1 та останній Банк 4. Банк 2, маючи капітал у розмірі 3 488 302,63 грн та залучені кошти 8 966 339,11 грн, має найвигідніше співвідношення (майже 39/100), бо воно є найбільшим серед розглянутих банків. Мінімальне значення – у Банку 4, яке становить близько 15/100. Отже, за цим показником можна сказати, що банки мають високу забезпеченість власним капіталом, а отже, високу надійність.

Коефіцієнт ліквідності – співвідношення між грошовими коштами (ГКБ), фінансовими інвестиціями (Фін) і працюючими активами, іншими активами та інвестиційними активами. Нормативне значення цього коефіцієнта повинно бути не менше ніж 20%. Ми бачимо понаднормативне значення в Банку 2, потім ідуть Банк 4, Банк 1 і останній Банк 3. Банк 3 має найнижчий показник, оскільки його фінансові інвестиції мають нульове значення. Банк 2 має помітно вище значення, тому що працюючі активи, а особливо грошові кошти, є достатніми для задоволення потреб банку, тобто наявний у співвідношенні обсяг високоліквідних активів.

Коефіцієнт поточної рентабельності діяльності відображає співвідношення між операційним прибутком і витратами. Він характеризує рівень віддачі витрат банку і оцінює суму прибутку, що припадає на одиницю витрат, тобто відображає рівень результативності й економічності витрат банку [2]. Першість має Банк 2, Банк 4, Банк 1 і найгірша ситуація в Банку 3. Банк 3 опинився в такій ситуації через досить низьку результативність витрат і незначний прибуток. Решта банків за цим показником мають майже однакові результати.

Коефіцієнт забезпеченості власними засобами – коефіцієнт, що характеризує наявність власних оборотних коштів у банку, необхідних для його фінансової стійкості. Коефіцієнт визначається як відношення різниці між обсягами джерел власних засобів і необоротними активами до фактичної вартості тих, що є в наявності в банку коштів у формі грошових коштів, фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості, одержаних векселів та інших активів [2]. Отримані результати відповідають нормативу (більше за 0,1), найбільшу забезпеченість власними засобами мають Банк 2 і Банк 4, тому що наявний капітал у цих банках найповніше відповідає потребам банку для здійснення активних операцій.

Крос-коефіцієнт методики В. С. Кромонова відображає, яку ступінь ризику допускає банк при використанні залучених коштів. Коефіцієнт дорівнює

відношенню сукупних зобов'язань до працюючих активів. Коефіцієнт вказує, що ці банки використовують усі зобов'язання для кредитування своїх клієнтів. Цей показник не відповідає встановленому за цією методикою нормативу (≥ 3), тобто зобов'язання банків повинні у три рази перевищувати працюючі активи [6]. Проаналізувавши результат, бачимо, що Банк 1 і Банк 4 мають найближчі до нормативу значення, але це є недостатнім. Ситуація сталася через недостатню кількість залучених коштів для здійснення такого обсягу активних операцій. Необхідно збільшувати масу залучених коштів.

Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку вказує на відношення власних ресурсів банку до грошей, що внесли засновники, тобто показує ефективність роботи менеджменту з нарощування капіталу. Порівнюючи ці показники, бачимо, що найкращі результати має Банк 4, оскільки його власний капітал у відношенні до статутного капіталу є найбільшим. Це характеризує найвищий рівень незалежності банку від окремих засновників.

З отриманих результатів можна зробити деякі висновки про лідерів за тим чи іншим показником. Як ми бачимо, найчастіше найкращі результати має Банк 2, а найгірші – Банк 3.

Однак однозначно впорядкувати досліджувані банки і визначити, який з них кращий або гірший за множиною фінансових показників аналізу, не можливо. Тому й слід використовувати рейтингові технології, що дозволить розрахувати відповідні рейтингові оцінки і побудувати рейтинг.

Згідно з алгоритмом модифікованого таксонометричного методу, дані *табл. 1* мають бути приведені до безрозмірного вигляду шляхом нормування (*табл. 2*). Після чого максимальні значення кожного показника визначаються як еталонні, з якими буде проводитися наступне порівняння (у *табл. 2* ці значення виділені сірим кольором і напівжирним шрифтом).

Таблиця 2

Нормовані значення фінансових показників

Коефіцієнти	Коефіцієнт надійності, од.	Коефіцієнт ліквідності, од.	Поточна рентабельність діяльності, од.	Коефіцієнт забезпеченості власними коштами, од.	Крос-коефіцієнт методики В. С. Кромонова, од.	Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку, од.	
Банки	Банк 1	0,3540	0,2001	0,5339	0,4190	0,5743	0,4375
Банк 2	0,8003	0,8942	0,6253	0,5867	0,3556	0,4331	
Банк 3	0,3674	0,1349	0,0213	0,4106	0,4969	0,4675	
Банк 4	0,3146	0,3766	0,5687	0,5582	0,5447	0,6343	

Примітка. Розраховано за даними *табл. 1* на основі методики [6; 7]

Отримані результати дають підґрунтя для розрахунку рейтингових оцінок і побудови рейтингу з додаванням експертних оцінок.

Для оцінки ступеня вагомості коефіцієнтів було проведено анкетування групи експертів за шкалою від 1 до 20 та отримано матрицю експертних оцінок (*табл. 3*).

Таблиця 3

Значення балів за ступенем вагомості коефіцієнтів згідно з поглядами експертів

Коефіцієнти	Коефіцієнт надійності	Коефіцієнт ліквідності	Поточна рентабельність діяльності	Коефіцієнт забезпеченості власними засобами	Крос-коефіцієнт методики В. С. Кромонова	Коефіцієнт фондової капіталізації прибутку	
Експерти	Експерт 1	15	14	5	10	16	15
Експерт 2	16	15	6	8	10	10	
Експерт 3	14	13	7	9	10	16	
Експерт 4	18	16	6	16	20	20	
Експерт 5	19	17	7	17	20	18	

Примітка. Дані отримано завдяки анкетуванню експертів – практичних банківських працівників.

Результати розрахунку сумарних оцінювальних показників рейтингу банків (*Rs*) без урахування та з урахуванням експертних оцінок і було використано для визначення рейтингу (*табл. 4*).

Таблиця 4

Значення сумарних оцінювальних показників рейтингу банків

Показники	Рейтингове число <i>Rs</i> без урахування експертних оцінок	Рейтингове число <i>Rs</i> з урахуванням експертних оцінок	Рейтинг	
Банки	Банк 1	0,43516	0,45267	3
Банк 2	0,80785	0,81415	1	
Банк 3	0,34948	0,32242	4	
Банк 4	0,53004	0,54528	2	

Примітка. Розраховано на основі співвідношення (3).

Для більш наочного представлення отриманих значень результату розрахунку представлено у формі діаграми (*рис.*). Банк 2 має найвищий показник рейтингу, найнижче значення має Банк 3.

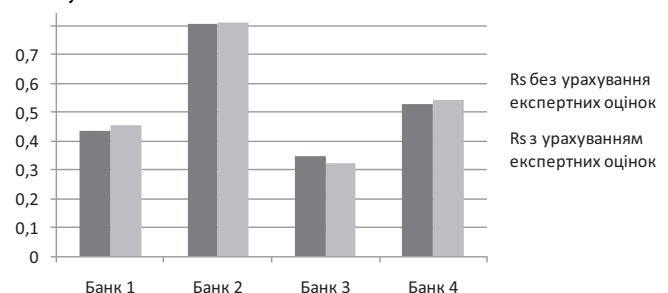

Рис. Результати розрахунку сумарних оцінювальних показників рейтингу банків

Примітка. Побудовано за даними *табл. 4*

З табл. 4 і рис. видно, що завдяки застосуванню рейтингових технологій при аналізі та порівнянні результатів діяльності банків-конкурентів стає можливим отримати чітку відповідь про «банк-фаворит» і, відповідно, проаналізувати сильні сторони його діяльності, завдяки яким він посідає відповідну кращу позицію в рейтингу, а також визначити місця інших банків досліджуваної сукупності, а також проаналізувати причини, що впливають на їхні відповідні позиції в загальному рейтингу, який характеризує рівень їхнього фінансового стану.

Практична значущість роботи полягає у визначенні причин негативного впливу на фінансовий стан Банку 3 та наданні рекомендацій щодо поліпшення його показників, які можуть бути використані керівництвом банку при визначенні стратегічних напрямків його розвитку, а також наглядним органом для надання рекомендацій щодо поліпшення фінансового стану конкретного банку і забезпечення фінансової стабільності банківської системи в цілому.

Для досліджуваного Банку 3, який є «аутсайдером» серед банків-конкурентів, причинами останнього місця в рейтингу є: недостатній обсяг капіталу; недостатня кількість високоліквідних активів; відсутність фінансових інвестицій; великі розміри витрат і, відповідно, незначний прибуток.

Щодо рекомендацій з приводу поліпшення фінансового стану і підвищення рейтингової позиції, то ними можуть бути:

- перегляд політики банку на фінансовому ринку і запровадження нових методів управління портфелями банку;
- підвищення рівня капіталізації банку;
- участь, наприклад, у торгівлі цінними паперами, організація емісії власних цінних паперів та/або вкладення коштів в асоційовані та дочірні компанії;
- підвищення обсягу високоліквідних активів;
- запровадження нових, прибутковіших та одночасно менш ризикованих банківських продуктів тощо.

Висновки. Проведене дослідження свідчить, що на практиці існує численна кількість методик рейтингування банків.

Але всі вони зіштовхуються з певними проблемами: закритий доступ, відсутність публічних даних, обчислення інтегрального показника із закріпленим та обмеженим щодо додавання набором коефіцієнтів.

Головна перевага таксонометричного методу рейтингування банків полягає в його універсальності, тобто можливості зміни як множини банків, так і множини аналізованих показників.

Список використаних джерел

1. Азаренкова Г. М. Рейтингове оцінювання як метод визначення кредитоспроможності позичальників банку / Г. М. Азаренкова, О. О. Беленкова // Вісник Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ). – 2011. – № 1 (10). – С. 219–223.
2. Аналіз банківської діяльності : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін. ; за ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.
3. Афанасенко М. В. Сутність та значення рейтингових оцінок у процесі управління банком [Електронний ресурс] / М. В. Афанасенко // Вісник Української академії банківської справи. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ». – 2011. – № 1 (30). – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2011_1/30_03_09.pdf.
4. Батковський В. А. Рейтингова оцінка діяльності банків / В. А. Батковський // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 145–151.
5. Гордіца Т. М. Сучасні методики рейтингування банків України: теорія і практика інформаційної відкритості для вкладників грошових коштів [Електронний ресурс] / Т. М. Гордіца // Економічні науки : зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 7. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpn/2011_7/23SMR.pdf.
6. Кузнецова Л. В. Фінанси банку: теорія, методологія, управління : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.00.08 / Кузнецова Людмила Вікторівна ; Одес. держ. екон. ун-т. – Одеса, 2009. – 497 с.
7. Мазаракі А. Методологічні засади побудови рейтингової системи оцінювання діяльності комерційних банків / А. Мазаракі, Н. Шульга // Банківська справа. – 1999. – № 3. – С. 26–30.
8. Міжнародні рейтингові агентства, які мають право визначати обов'язкові за законом рейтингові оцінки емітентів та цінних паперів : матеріали офіц. сайта Нац. комісії з цінних паперів та фонд. ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nssmc.gov.ua/user_files/content/807/1315839285.doc.
9. Самородов Б. В. Модифікація таксонометричного методу з урахуванням компетентностей експертів при рейтингуванні банків / Б. В. Самородов // Вісник Української академії банківської справи. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – № 2 (31). – С. 62–66.
10. Самородов Б. В. Методологія управління фінансовим розвитком банку : монографія / Борис Вадимович Самородов. – К. : УБС НБУ, 2012. – 307 с.
11. Структура активів, зобов'язань, власного капіталу, фінансових результатів діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
12. Schumpeter J. Theory of Economic Development / J. Schumpeter. – Cambridge : Cambridge University Press, 1912. – 2012 р.

Summary. In the paper the universal technique for identifying the strengths and weaknesses of a particular bank is shown, that are calculated integral parameter of both the bank and bank competition. Specified integral index can be calculated based on the coefficient, integral and ballroom-factor rating analyses, which were combined in the term «bank rating assessment». The possibility of using the modified method of rating based taxonomy using expert evaluation is demonstrated. The results of bank rating assessment can be used by all participants of the financial market for realization of the weighed policy.

Keywords: financial condition, indicators of financial condition group, standard values, rating assessment, taxonomy method, expert estimates, rating, rating systems.